

בטאון מס' 12 יופיע
ביום 1.1.2012

הכינו כל מה
שברצונכם לכתוב

נתיבי האש

ביטאון חיילי חטיבה 600 ומפקדיה לדורותיהם גליון מס' 11 ערב כיפור התשע"ב

סליחה ומחילה

הימים ימים נוראים הם, תרתי משמע. הזכרונות המתרחקים, גם לאחר 38 שנים אינם מתקנים, משום מה. נהפוך הוא. מכיוון שבין כסה לעשור הגיע אל"י חומר יקר שזמנו יום הכיפורים – החלטתי להקדים את מהדורה 11. על כך בקשת הסליחה. הרי לא ייתכן שהדברים יגיעו לעיני כל רק בחודש הבא. גמר חתימה טובה לכולם!

יום כיפור הוא זמן לחשבון נפש, פרטי וציבורי כאחד. זה הזמן להביט פנימה, כל אחד לנפשו, ולהרהר בשנים שחלפו. האם אנו מצדיקים את המחירים ששילמו כל חברינו היקרים? האם עשינו די כדי להצדיק את שובנו אנו למעגל החיים?

לאיש אין זכות או סמכות לדון את חברו. לא על מחדל ולא על מעשה. מי שראה את התופת ביין את הקפאון הפיזי או הנפשי שלקינו בו לפני 38 שנים. רבים הניחו במגירות חייהם הנעולות את אימי המלחמה, בנסיון לשמור על שפיות חייהם וחיי הקרובים אליהם.

רק בשנה האחרונה ניגשו לאיבחון עוד לוחמים בחטיבה, לאחר שגילו כי הלב הקרב היכה בהם אז. האם יש עדיין בינינו נוספים שאינם יודעים שהם זקוקים לסיוע? עצוב. לעתים רק מחסום הבושה מונע פניה לבקשת עזרה. גם לכך דרוש אומץ.

"שנות טובות"

בחודש אלול מדי שנה אני נהנה לקנות באשנב הדואר את בולי "מועדים לשמחה" ולשלוח ברכות 'שנה טובה' לאנשים היקרים לבי.

רבים מצללים כדי לברך בחזרה ואת השיחה פותחים במילים "אתה שמורת טבע", כי איש לא שולח אליהם ברכות שכאלה יותר מזה שנים. כמה עצוב. לאנשים אין יותר זמן בשביל אנשים. את הברכות מעבירים במייל או מסרונים. המהדרים מתקשרים בטלפון. כנראה שאין לנו זמן להקדיש יותר למטרה שפעם הייתה מובנת מאליה. חוסכים.

לעולם לא אכתוב על כרטיס ברכה את המילים הבאות: אם לא תשלח מייד ברכה כזו לעשרים אנשים אחרים...

מישהו אמר לי: אתה יודע כמה נחמד למצוא בתיבת הדואר מעטפה עם בול אמיתי, לא חשבון טלפון, לא פרסומת מסחרית. סתם ברכה???

אני יודע....

פניות וחומר למערכת:

idan.ofer@gmail.com

הזמנה

יום שלישי כ' חשוון תשע"ב

חודש"מ סוכות 18.10.2011

מורשת והתייחדות בפארק העוצבות לטרון

נתיבי האש 600

המשפחות השכולות – לוחמי החטיבה 600/519/656 לדורות ובני משפחותיהם
מוזמנים לכנס מורשת והתייחדות

14:30 – מפגש רעים לדורות

16:30 – טקס זכרון והתייחדות – אנדרטת החטיבה

17:00 – ברכות ודברים – עדכון והערכות העמותה

הקרנת בכורה – סרט: "נקודת מבט" – אריאל שרון מדבר על החטיבה

בכבוד ובברכה

רוני לניאדו

נציג המשפחות השכולות
050-5332678

רבה הרצל

יו"ר נתיבי האש
052-6905400

נדב לוטן, אל"מ

מפקד החטיבה

אנא! עדכנו פרטים אישיים באתר העמותה: amuta600.org.il

צל"ש החודש

חברנו יואל ב. איתר שלושה חברים נעדרים וצרפם לכוחותינו בספטמבר. כך צריך לעשות!!!

קבל לחיצת יד מכולנו.

ל'חדשים': אם אינכם רשומים באתר החטיבה – אנא הכנסו ועדכנו פרטים. תודה!

מוקדש באהבה לזכרו של בעלי, סמ"ר אמנון אריאל שנפל בקרבות הבלימה במלחמת יום הכיפורים והוא בן 23 בלבד !

ארבעה שבועות חלפו מאז פרצה מלחמת יום הכיפורים ובארבעה בנובמבר 1973, שב יעקב, אביו של אמנון אהובי מסיני, ואמר לי את הנורא מכל: "... לא יהיה לנו אמנון יותר..."
חיפושיו אחר אמנון, ממנו לא שמעתי מאז יצא למלחמה, תמו...
חיפושיו אחר משמעות החיים שלי, ללא אמנון, החלו...
השעות, הימים והחודשים מלאו בחוסר אוניס מול מציאות חדשה,
מציאות של חיים, ללא האדם אותו אהבתי כפי שלא אהבתי מעודי,
והוא הרי האיש לו נישאתי רק שנה קודם לכן, אבי העובר שברחמי
והחבר הכי טוב שלי בעולם... ותהיתי...
איזו משמעות יכולה להיות לחיים כאלו, המלאים בכאב, בעצב נורא ובתסכול.

איילת בתנו נולדה ארבעה חודשים לאחר מכן.
ושוב מצאתי עצמי במציאות חדשה... אני אמא...
את השמחה הגדולה שבהבאת חיים חדשים לעולם והיותי לאם בפעם הראשונה
לא חוויתי אז. הולדתה של איילת רק חידדה והעצימה את הכאב, שהיה כבד מנשוא.
כולם היו שם בשבילי. הורי ואחי הצעיר והוריו של אמנון, אחיו ואחותו וחברים וחברות... ואיילת שלי...
והרגשתי שדבר לא משמח ממש ודבר לא מרגש, לא אמבטיה ראשונה, גם לא צעדיה הראשונים של ילדתי המקסימה,
גם לא לשמוע אותה קוראת לי בפעם הראשונה "אמא". כי הכל הרי, יכול היה להיות אחרת.
האמנתי אז, שעל מנת להיות ראויה לתמיכתם של הסובבים אותי ועל מנת להיות ראויה להיות לאיילת לאם,
עליי לכלוא את הכאב והעצב אי שם עמוק בפנים ולהקרין תעצומות נפש, שלא היו שם כלל.
וכמה שנאתי לשמוע את כולם מלחשים מאחורי גבי: "... כמה שהיא חזקה..."

וחשבתי לעצמי, שהשכול הוא מין סוג של מאסר עולם, בכלא של יתמות ויגון, רק שאין מי שינכה ממנו שלישי, בגין התנהגות
טובה. ביקרתי לאחרונה ברחוב אורן ברוממה, השכונה בה גרנו אמנון ואני. השתילים שניטעו אז בקדמת הבית הפכו לעצים,
השביל שהוביל אל הבית, אותו שביל בו נפרדנו ערב המלחמה, הפך להיות רחוב סואן, הומה אדם ורכב, ותחושת החמצה
נוראה הכתה בי שוב. ההחמצה של אמנון לחיות חיים מלאים.
על איילת דברנו רבות לפני שנולדה. הבטחתי לאמנון בת, הוא הרי הזמין ילדה עם שיער כזה חלק וארוך ארוך והחלטנו
שנקרא לה איילת. אני קיימתי את הבטחתי, אך אמנון כבר לא היה איתנו.

גיא, ליאור ואופיר, הנכדים שלנו... כל כך עצוב לי, שאמנון לא שותף לחווייה נפלאה זו השמורה רק לסבים ולסבתות...
יש האומרים שנכדים הם דרכו של אלוהים להודות לנו, ההורים, על שהמשכנו לגדל את ילדינו, על אף שהוציאו אותנו
מדעתנו... וכשעמדתי שם, בפתח הבית ברוממה, מחיתי דמעה. הבנתי גם את החמצתי שלי, כאמא.
לחווה חוויית גידולה של ילדה שהגיעה לעולם מאהבה, ללוות אותה מינקות לילדות ומילדות לבגרות ולהוביל אותה לחופה -
וכל אלו בתוך ואקום נורא. ההחמצה הגדולה מכולן, היא של איילת, גיא, ליאור ואופיר, שלא זכו מעולם להכיר את אבא -
סבא אמנון, כפי שזכיתי אני להכירו.

חלפו 38 שנים מאז המלחמה הפרטית שלי, מלחמת יום הכיפורים. היו מלחמות לפני והיו מלחמות אחרי והיו מבצעים
ופעולות תגמול ובכל יום זיכרון שעובר, מתארכת הרשימה. נוספים כל כך הרבה שמות, כל כך הרבה עדויות לחיים צעירים
שנגדעו באיבם. משפחות רבות הצטרפו אל משפחת השכול ובטוחני שהעצב ממלא את כולנו.

ואני נזכרת בשאלה הגדולה ששאלתי אז, לפני 38 שנים - מהי משמעות החיים המתנהלים בצילו של השכול?
היום אני כבר יודעת מהי משמעות החיים שלי: משמעות החיים שלי פשוטה בתכלית - היא לחיות את החיים ולמלא אותם
באהבה, ללא שיפוט, ללא תנאי וללא גבולות.

אני מבקשת לנצל הזדמנות זו של לפני יום הכיפורים ולפנות אל כל אחד ואחת מכם.
בואו נניח לדעותינו האישיות והפוליטיות השונות ונכבד גם את אמונתנו של הזולת.
נניח לשוני שבינינו להיות אך נתמקד במכנה המשותף לכולנו:
מכנה משותף של צורך ורצון, לחיות, לאהוב את החיים ולכבדם.
להביא חיים חדשים אל העולם ולאהוב אותם ללא גבולות.
הגיעה העת לבנות גשר בין כל הפערים, המחלוקות והדעות המנוגדות
ומתוך כבוד הדדי לבנות יחד חיים טובים יותר לעצמנו, לילדינו, לנכדינו
ולדורות שאחרינו... כאן בביתנו... במדינת ישראל.

בברכת שנה טובה, מועדים לשמחה, גמר חתימה טובה והרבה הרבה אהבה !

יעל אריאל

המדור לחיפוש חברים

בגליון 10 ביקשנו לאתר חברים מן השרות הסדיר של אמנון אריאל ז"ל, מחיילי גדוד 79. ד"ר עופר דרורי ראה את הבקשה והפיצה ברשתות שלו. תוך 24 שעות אותר חייל ששרת עם אמנון בטירונות, קמ"ט, צמ"פ ובהמשך – בקו. התקשורת פועלת יפה! תודה לכולם!!
גם חייל בתמונה ששלח נחצ'ה זוהה. תודה למזהים.

idan.ofer@gmail.com
המדור – לשרות כולם!

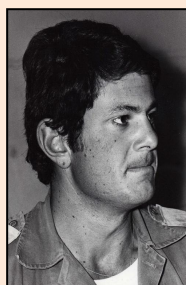

החטיבה בתערוכה

ביום 11.9.11 נפתחה בהיכל התרבות באשקלון התערוכה **מגנה כרטה**. בתערוכה הוקדשה לחטיבה 600 פינה מיוחדת. טוביה רביב הגיע לפתיחה וצולם ליד הפינה שלנו. התערוכה נסגרה השבוע.

אני חייל, אל תבכי לי ילדה

רבים בחטיבה שרתו לצדו של סרן נמרוד גאון ז"ל מאשקלון. מי בקמ"ט, בקק"ש או בהמשך השרות במלחמת ההתשה.

לאחרונה עלה לרשת ביצוע חדש של שירו, מפי הזמר נתי לוי. למעוניינים – הקישור לשיר לפניכם:

http://youtu.be/JAN_R89OC5c

התנצלות מאוחרת – ספיה:

בעקבות פרסום ההתנצלות של ד"ר עופר דרורי, נוצר קשר בינו ובין טוביה רביב. חייל מן החטיבה, שקרא את הדברים, שלח הערות לפרסומים בעניין וביקש לציין פרטים נוספים שנעדרו מן הטקסטים של כולם:

"בקרוב האחרון של פלוגה ב' אותה הוביל גדעון לקראת שעה 3:45 אור ליום 16.10.73 השתתפו 5 טנקים של הפלוגה. בנוסף לטנקים של גדעון ושל רוגוז'ינסקי היו גם הטנקים של צביקה יוגב, זינגר ושרעבי. מאחר ובהסתערות האחרונה נהרגו חברים מהפלוגה אציין את שמותיהם: לניאדו, רזמיבש וטובי גולדנברג. את המט"ק דוד זינגר חילצנו במרכז הצומת מטנק בוער אני חושב שיש לתת כבוד לפרטים ולא לציין שרק שני טנקים השתתפו בהסתערות האחרונה."

עד כאן הציטוט. הכותב: דוד גרבורג, מי ששרת במדור הקשר בבית הספר לשריון כמדריך לצד חיים רזמיבש [נחשוני] ויום טוב [טובי] גולדנברג [וגם כותב שורות אלה]. נחום לניאדו [יוקי] הדריך במדור נט"ר שעל ידנו. לימים התגלגלנו כולנו לחטיבה 600. תודה על התוספות והתיקון שבא במקומו. כולם ראויים שיוזכרו!!!

100 שנים לנתן אלתרמן

בקישור הבא יוכלו חובבי הזמר העברי שבינינו לחגוג עם מבחר אדיר משיריו של האיש ששיריו מלווים אותנו עד היום:

<http://www.alterman.org.il/%d7%9e%d7%93%d7%99%d7%94/%d7%a1%d7%a8%d7%98%d7%99%d7%9d/tabid/64/CurrentPage/1/Default.aspx>

יום הכיפורים שלי

יורם דורי

לפעמים זה נראה לי כי זה קרה היום. בדרך כלל, אני חש כאילו זה אירע לפני שנות דור. הפגיעה בטנק שלי במלחמת יום הכיפורים. היה זה שבת 20 באוקטובר. הבקר התחיל כרגיל עם שטיפת הפנים מהג'ריקן וכניסה ל"כוננות עם שחר". הצוות ישב איש איש בתאו. אילן קיטאי המט"ק, שרק לפני שבוע הכרתיו, משה הטען ויצחק אפו הנהג. התסריט אמור היה להיות דומה לימים האחרונים. היינו אי שם על ציר לקסיקון (כך הוא נקרא במפת הקוד סיריוס) במאמץ מטופש ועקוב מדם להרחבת מסדרון הצליחה בגדה המזרחית של התעלה. לא רחוק מ"החווה הסינית" וסמוך לאגם המר. מדי יום המתנו בעמדות עד אחרי שהמש שהיתה מולנו עברה את קו הזניט וניתן יהיה לצפות באויב שעשה בנו שמות. התקדמנו עם הטנקים של גדוד 410 בחטיבה 600. בקשר נשמע קולו של שפס המ"פ ושל יהודה גלר המג"ד. התחלנו לנוע תוך כדי ירי. לאחר מספר דקות חטפנו מטר טילי נ"ט. רבים נפגעו. נסוגו או כפי שהדבר נקרא בשפת השריון "שיפרנו עמדות לאחור". השארנו חברים, ראינו טנקים בוערים וכן הצלחנו להרחיב במעט את המסדרון. כך מדי יום. תסריט קבוע.

בשבת ה-20 באוקטובר התחלנו כרגיל. שוחחתי עם אילן בקשר הפנים של הטנק וקצת התלוננתי כי אנו מסתערים לפני הטנקים האחרים. "למה לפני כולם?" שאלתי קצת בהומור. ואילן, רציני להחריד, השיב כפי שרק קיבוצניק אוהב ארצו יכול להשיב: "השטח לפנינו נקי ועביר יותר. אם אנחנו לא נעשה זאת, מי יעשה זאת?". התשובה משכנעת. באמת נלחמנו על הבית ועל חיינו האישיים. לא חלף זמן רב ובקשר נשמע "2 ב' טילים עליך". ביצענו מייד את התרגולת לה הורגלנו. אפו הנהג העביר להילוך אחורי ונתן פול גז, משה הטען הכניס פגז ואני תוך כדי נסיעה בזיגזג כאשר בעיניות הפריטלסקופ שלי אני רואה כדור אש מתקרב אלינו במהירות הצלחתי להבחין במשגר על ג'יפ ויריתי לעברו. איני יודע אם זו מיומנותי כתותחן (נחשבתי לצלף גדול) או המזל (סביר יותר) והפגז פגע בג'יפ וכדור האש צנח לקרקע במקום לפגוע בנו.

המשכנו בלחימה שעקרה מול חיילי חי"ר מצוידים בטילים אנטי טנקים ואנחנו מחומשים רק בפגזי חודרי שריון שביניהם לבין מלחמה נגד חיל רגלים אין ולא כלום. על זה נאמר "זה מה שצה"ל מנפק". גם המקלעים, שיכלו להיות לעזר, לא פעלו כראוי אלא באלתור מקומי כיוון שמדובר היה במקלעי המקור האמריקאים שיועדו ללחימת ג'ונגלים בוויאטנם וטיפת חול סתמה אותם. גם כנות המקלע לא היו מתאימות הואיל ואלו הוחלפו לכנות עבור מקלעים ישראלים שטרם סופקו כאמור. הקרב נמשך. עשינו דרכנו לכיבוש שטחים נוספים תחת אש כבדה. טילים שלהם התעופפו לעשרות באוויר ואנו השיבוננו באש טנקים שברובה עשתה אבק ורעש (בגלל סוג התחמושת) אך בחלקה הייתה יעילה.

תוך כדי תנועה נשמעה שוב הקריאה: "תחנות לורה טילים עליכם". שוב אפו נוסע לאחור. אילן, משה ואני מנסים להוציא פגז. אפו מצליח תוך כדי התמרונים לתת לי מכה ברגל דרך החיבור בין תא הנהג לזה של התותחן וצועק 'בום'. מצא זמן להתלוצץ. אני נבהל ומתכופף אינסטינקטיבית מפחד. ופתאום בום אמיתי. אני מרגיש שנפגענו. חטפנו פגז מאחור ישר בצריחון המפקד. אילן נופל פנימה ואני מושך עצמי מתא התותחן ובמכה אחת מוציא עצמי לסל הצריח מחוץ לטנק. עשן כבד עולה מהטנק. פתח הטען נפתח ופרצופו של משה מוצף בדם יוצא ממנו. "איפה אילן"? אני שואל. "אילן הרוג בפנים" אומר משה "הוא נפל עלי". אפו היסטרי כולו יוצא מתא הנהג. כל זאת בלב האזור מוכה הטילים כאשר פגזים וטילים עפים מצד אל צד. וכך אני עומד על הצריח. משה מנסה לנגב דם ואמר כי הוא בקושי רואה ואפו עומד על תובת הטנק מחוץ לתאו ומלמל דברים בחוסר פשר. גם אני היסטרי לא מעט. פתאום אני באמצע שדה הקרב. רואה מסביבי טנקים שלנו נסוגים בבהלה ממטחי טילים. מבין שאיש לא יחליץ אותנו וכי עלינו לסגת לאחור כן עם הטנק המעשן. אני צועק לאפו הנהג לחזור לתאו ולנסוע בפול גז לאחור. כך אנו נוסעים: אני עומד מחוץ לטנק, משה על יד תאו ואפו נוהג. לפתע אני מסתכל אחורה ורואה כי אנו דוהרים למצבור מוקשים. אני רץ על הספון קדימה וצועק לאפו לעצור. זה עוצר סנטימטרים מהמוקשים. שובר את ההגה, עוקף את המוקשים ונסוג לאחור. כאן עובר לידינו טנק אחר. אנחנו מנופפים לו בידינו שיבוא לחלצנו. מפקד הטנק מסמל בידו – 'לא' וממשיך בנסיעתו לאחור מפחד הטילים. אחריו עובר טנק נוסף. של דוד גינזבורג. זה אינו פוחד, עוצר ומחליץ את שלושתנו מהטנק העשן. אחרי כמה מאות מטרים אנו עוברים לזחל"ם של הרופא. שם מטפלים בפציעה בעינו של משה ומכאן לאזור ההתכנסות. שם אני פוגש חבר מהתיכון שהחליף כבר מספר טנקים. אבידור אבני שמו. הוא מעיר לי כי הסרבלי שלי מלא בדם מאחור. אני מוריד את הסרבלי המוכתם בדם וקובר אותו בחולות סיני. מישוה מעיר לי כי רסיס שרט אותי לכל רוחב הגב. נראה כי ההתכופות שלי מצעקת הבום של הנהג הצילה אותי. ממילא אינני מרגיש דבר ולובש סרבלי חדש. בכיס הסרבלי הישן היה מכתב של אילן קיטאי לאביו. מכתב שניהלנו ויכוח על שליחתו לילה קודם. הוא, אילן, הפציר בי לשלוח מכתב לאשתי שבבית. אני מסרב בטענה כי ברור לי שאם אכתוב מכתב, הוא יגיע אבל אני לא. קיטאי צוחק ואומר: אתה רואה כתבתי מכתב, שמור אותו למחר אצלך ולא יקרה לי כלום. המחר הגיע והמכתב של אילן שנהרג נשאר אצלי. במבוכה או ליתר דיוק בפאניקה, בה שהיתי באותם רגעים, החלטתי לקבור גם אותו בסיני.

פְּבִקְרַת רוּעָה עֲדָרוּ.
מַעְבִּיר צֶאֱנו תַּחַת שְׁבֵטוֹ.
בֵּן תַּעְבִּיר וְתִסְפֵר וְתִמְנֶה וְתִפְקֵד נַפְשׁ כָּל חַי.

קטע זה מתפילת יום הכיפורים מתנגן לי בראשי כל ימי חיי. התרגשתי בשמעי אותו לראשונה בשנת האבל על מות אבי. בן 9 הייתי והלכתי עם דודי לבית הכנסת שם ניסיתי להבין מדוע אבי הנפלא באדם, לטעמי, לא צלח את מעברו תחת ידי הקב"ה. זה הניגון שהתנגן בראשי יותר מפעם אחת בשבתי בכסא התותחן בטנק ה-60M המשופר בסיני. קיויתי שהרועה יעבירני תחת ידיו ויאפשר לי לשוב לרעייתי הטרייה והאהובה ולבני שבדיוק נעמד בלול. כדי להבטיח זאת אף צבעתי באותיות קידוש לבנה את שמו, סהר, על חזית הטנק. משל לא יהיה מי שיעיז לפגוע בו.

קיוויתי גם כי חבריי ישובו עמי. עם תום שירותי הצבאי שמרתי על קשר הדוק עם מעטים מחבריי להדרכת תותחנים בבית הספר לשריון. ראשון היה משה מילדינר, הקרוב ביותר שנסע ללמוד רפואה בבולוניה. השני שהתחיל, אט אט, למלא את מקומו היה זאביק אורפז מקבוץ שמיר שעבר לגור בסמוך אלינו בת"א ובילה עמי לילות בשיחות על מהות החיים, על המבנה החברתי הרצוי ועל שנאת המלחמה. והיה מוטי קורב שאיתו דווקא התחברתי יותר אחרי השחרור מהצבא על אף ששירתנו יחד. היה עוד אחד נוסף שהיה קרוב מאוד בסדיר אך קצת התנתק בהמשך, אריה. היו גם אחרים אך איתם הקשר היה יותר רופף. במהלך המלחמה נולד לי חבר נוסף: הכרתיו שבוע ודי נקשרנו. אילן קיטאי היה שמו. קיבוצניק מקסים מנווה ים.

משה, זאביק, מוטי ואילן לא עברו בבקרת הרועה. הם לא חזרו איתי. אריה הצליח יחסית. רק נפל בשבי. כולם לחמו לידי. בחטיבה 600. זו החטיבה עם מיטב לוחמי השריון. בוגרי מלחמת ההתשה שזה מקרוב השתחררו משירותם הסדיר. מפקדי טנקים, תותחנים וטענים קשרים שלא היה שני להם בשריון.

38 שנים אחרי אותה מלחמה ארורה. 38 שנים אחרי המחזל המודיעיני. 38 שנים אחרי חטא היהודה המדינית. אני מרגיש חובה להעלות את זכרם וחשוב מכך להציג את הפוטנציאל שאבד. את הכישרון שירד לטמיון בחולות סיני.

משה נפל בליל הפריצה בצומת טרטור לקסיקון. טען קשר בטנק סמ"פ. הטנק נפגע. הצוות קפץ החוצה ונורה באש המצרים באותו לילה עקוב מדם בצומת. בעת נפילתו היה סטודנט לרפואה באיטליה. ההחמצה הגדולה היא אובדן רופא מוכשר. גניקולוג, אני מניח, על פי משיכתו למין היפה. רגישותו החברתית הייתה מביאה אותו גם לעמוד בראש מאבק הרופאים. אצלו זה לא היה נגמר בקרע עם המתמחים.

מוטי נפגע על ידי טיל נ"ט מצרי שקרע את העורק הראשי בצווארו. מוטי דימם למוות בתאג"ד בצומת לקסיקון. מסוקים לפינוי לא היו זמינים ומלאכת הקודש של הרופא לא הספיקה להשאירו בחיים. ארכיטקט יוצא דופן הפסדנו. בדיוק סיים את לימודיו כהנדסאי והגיש תזה. יצירתי ומוכשר עם ראייה מעוררת השתאות. היום היה ודאי מוזמן, דרך קבע, לכל הביאנלות בעולם.

אילן קיטאי היה עמי בטנק. לחמנו על הרחבת מסדרון הצליחה. רגע אחד מיומנותי כתותחן הצילה חיינו כאשר פגעתי תוך כדי הימלטות לאחור בג'יפ מצרי שירה עלינו טיל ורגע לאחר מכן נפגענו. אילן למד הנדסה. בלילה שלפני נפילתו סיפר לי על תוכניותיו: ראשית, אמר, אשב עם אבי ונשתכר ביחד. אראה לו (לאבי) שגם אני יודע לשתות. זאת גם אמר לי שכתב במכתב האחרון הביתה. מכתב שנשאר בכיס הסרבל שלי המלא בדם ואשר קברתיו אי שם בסיני. אינני בטוח שהיה עובד כמהנדס אך משוכנע אני כי כקיבוצניק ערכי היה מתנגד להליכי ההפרטה ואלי מצליח להציל את תנועתו וקיבוצו. בבייתם שהיה מתכנן היה גר, בלי ספק, כי גורם האנושי עמד במרכז הווייתו.

זאביק הפציפיסט שונא המלחמות נפל בדרך המסמלת, יותר מכל, את זוועות המלחמה. לימים סופר כי טנקו נפגע. הוא ועוד אחד מצוותו הרימו ידיהם אך נורו. שניים מחבריהם שקפצו לצד השני נלקחו לשבי וחזרו. זאביק נון קונפורמיסט בנשמתו. יום וחדשן היה בלי ספק מתומכי המחאה החברתית של היום והצורך ביוזמה מדינית. אם כי האינדבדואליזם שלו היה מרחיקו מכל מסגרת ומכל תנועה. הוא היה בא לאי. מביא את תובנותיו החכמות ומבקש כי אני בפעילותי הציבורית אקדם זאת. הוא לא.

ארבעה חברים היו לי לפני יום הכיפורים. רק אני שרדתי. מעולם לא שאלתי עצמי למה. חובה אחת יש לי לדאוג: שהם והלחימה ההירוואית של חטיבה 600 לעולם לא יישכחו.

יורם דורי